

diei mediꝝ cum nocte sua ipsum tempus, in quo reuoluuntur partes circuli unius æquedi-
stantis æquatori diei, & 59. minuta eius secundum propinquitatē. Tempus ergo diei cum
nocte sua uera ingredit̃ diuersitas duobus modis, quorū unus est, q̃ cōsequit̃ ista 59. minu-
ta de diuersitate, & secundus est, q̃ cōsequitur ea de diuersitate eleuationū apud horizon-
ta, & apud circulū meridiei, uerūtamen hæc diuersitas in die una est insensata. In diebus nō
pluribus aggregatur ex ea quātitas de qua curatur, & propterea q̃ plurimū superfluitatis
inter diuisiones orbis egredientis centri, & diuisiones orbis signorū nō est, nisi in duabus me-
dietatibus orbis egredientis centri, quas diuidūt longitudo longior et propinquior in du-
as medietates, oportet ut plurimū diuersitatis, quæ cōsequitur dies cū noctibus suis, p̃pter
diuersitatē solis, nō sit, nisi in istis duabus diuisionibus orbis signorū, & est summa eius in
duabus medietatibus temporis anni circiter nouē partes & medietatē partis, propterea q̃
una earū addit sup̃ medietatē circuli 4. partes & 3. quartas partis, & secunda minuit à me-
diestate circuli, quantū sunt illæ eadem partes. Et propterea, q̃ superfluitas inter partes or-
bis signorū, & inter illud quod eleuatur aut occidit, cū eis de æquatore diei diuersificat̃ secū-
dum diuersitates horizontū, & hæc diuersitas in circulo meridiei om̃is horizontis est una
& eadē quæ nō alteratur, oportet propter illud, ut ponantur principia dierū à medietate
diei aut noctis. Erit ergo tempus diei unius cū nocte sua à medietate diei aut noctis ad me-
diestatē diei aut noctis, post ipsum plurimū uero superfluitatis, quæ est inter partes orbis si-
gnorū & inter eleuationes earū à circulo meridiei, est in duobus signis, quæ sequuntur unū duo-
rum punctorū duarū æqualitatū, & in duobus signis, quæ sequuntur unum duorū punctorū
duarū conuersionū, & puenit illud circiter 4. partes & medietatē partis, & preparatur cō-
prehensio illius per illud, quod præmissimus in tractatu huius libri. Est ergo superfluitas
inter ea cum quibus eleuatur, & eleuationes nouē partes, ergo diuisio orbis signorū perti-
nens additioni est illa, in qua aggregantur istæ duæ superfluitates, scilicet superfluitas, quæ
est propter diuersitatē solis, & superfluitas, quæ est propter diuersitatē eleuationū in circu-
lo meridiei additæ simul, & est diuisio, quæ est à principio signi scorpionis usq̃ ad mediū
signi aquarij, & diuisio proportionata diminutioni, est diuisio, in qua aggregantur istæ
duæ superfluitates diminutæ simul, & est residuū circuli, scilicet, q̃ est à medio aquario usq̃
ad finē libræ, & est summa illius propter diuersitatē quidē solis tria tempora, & duæ tertiæ
temporis, & propter diuersitatē quidem eleuationū quatuor tempora, & duæ tertiæ tem-
poris, donec sit aggregatū ex duabus superfluitatibus simul octo tempora, & tertia tempo-
ris, & illud est quali medietas horæ & pars octauadecima horæ, et hæc quidē quantitas, si
negligatur in sole & in alijs stellæ, nō ingreditur ex ea de errore quantitas sensata. In luna
aut̃ propter uelocitatē motus eius est illud, quod prouenit inde circiter tres quintæ partis,
et est illud, quod ipsa abscidit in hora una & nona horæ prædictū. Cum ergo uoluerimus
reducere dies diuersos ad dies æquales, sciemus cursum solis mediū & uerum in illo tempo-
re posito, et sciemus eleuationes cursus ueri in sphaera recta, et accipiemus superfluitatem
inter illas eleuationes et cursum mediū, & illius superfluitatis quæcūq̃ fuerit, accipiamus
partem quintamdecimā, et quantacūq̃ fuerit unius horæ. Si eleuationes fuerint plus cur-
su medio, addemus illud super dies positos, & si fuerit minus, minuemus illud de diebus po-
sitis, et quod fuerit post additionē aut diminutionē, erit dies æqualis, & per conuersionē il-
lius reducantur dies æquales ad dies diuersos, et illud est, quod uolumus declarare.

LIBER QVARTVS. DE LVNA ET
eius diuersitatibus.

Postq̃ declaratū est ei totum quod præmissum est de esse solis, possibile est
ei inquirere de re lunæ. Inquirat ergo primo de cōsideratiōibus, quibus opor-
ret uti in illo, uidet ergo, q̃ loca solis in eclipsibus significāt loca lunæ. In sola-
ribus quidē earū loca eius sunt loca lunæ. In lunaribus autē loca solis sunt op-
posita locis lunæ secundū ueritatem. Loca uero solis in eclipsibus solaribus
non sunt nisi loca lunæ uisibilia de orbe signorū, nō loca eius uera, & illud est, qm̃ ipsi non fi-
unt, nisi apud incessum lunæ per lineā quæ transit per uisus nostros, & per centrū solis, non
transitū